

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119206171
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119206171.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovvej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu: J. R., so sídlom L. XX, L., A.: XX XXX XXX, proti žalovaným: 1/ H. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX, R. X. Y., zast. S. B. a 2/ R. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., o zaplatenie 15.826,61 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. mája 2021, č. k. 27Csp/88/2019-61, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., v napadnutej časti o povinnosti žalovanej 1/ m e n í tak, že žalovaná 1/ j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 15.826,61 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 866,25 eur od 5.4.2019 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Túto povinnosť má žalovaná 1/ v uloženom rozsahu spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol k splneniu dlhu zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. mája 2021, č. k. 27Csp/88/2019-61. Vo zvyšnej časti voči žalovanej 1/ žalobu z a m i e t a .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. p o t v r d z u j e .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %.

IV. Žiadnej zo strán sporu nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 15.826,61 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.826,61 eur od 5.4.2019 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol. Výrokom III. žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 15.826,61 eur spolu s úrokom za úver 6,69 % ročne zo sumy 14.964,36 eur od 5.4.2019 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.826,61 eur od 5.4.2019 do zaplatenia, a to titulom dlhu zo stavebného úveru (mediúveru).

3. Dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalovaní ako dlžníci uzatvorili so žalobcom ako veriteľom dňa 27.2.2013 zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorou vznikol medzi stranami sporu právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských

úveroch („zákon o spotrebiteľských úveroch“). Súd prvej inštancie mal za to, že ide jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať i ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie preskúmal zmluvu a dospel k záveru, že obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, vrátane náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch. Medzi stranami zmluvy boli podmienky dojednané jednoznačne, pričom bolo zrejmé, v akej výške bol žalovaným úver poskytnutý, v akej výške ho mali splácať, aká bola celková čiastka medziúveru, ktorý museli zaplatiť, aká bola úroková sadzba, počet a splatnosť jednotlivých splátok.

5. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva o úvere ako zmluvný typ je síce upravená v Obchodnom zákonníku, avšak to nevylučuje možnosť a povinnosť súdu aplikovať na ten istý právny vzťah i ustanovenia spotrebiteľského práva slúžiace na ochranu spotrebiteľa. Súd prvej inštancie z dokazovania vyvodil, že žalovaní úver riadne čerpali, avšak splátky úveru riadne a včas neuhradili, v dôsledku čoho žalobca využil svoje zákonné oprávnenie a po predchádzajúcom upozornení vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 4.4.2019, pričom k tomuto dňu bol dlh žalovaných v sume 15.826,61 eur. Preto podľa súdu prvej inštancie žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie zvyšku dlžnej úverovej istiny vo výške 866,25 eur a úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 14.960,36 eur, pričom celková suma bola vypočítaná ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. ku dňu 4.4.2019. Výšku tejto celkovej sumy považoval súd prvej inštancie za preukázanú z listinných dôkazov. Preto na jej zaplatenie žalovaných rozsudkom zaviazal.

6. Tým, že žalovaní nezaplatili úver riadne a včas, sa žalovaní podľa súdu prvej inštancie dostali sa do omeškania. Žalobcovi tak vznikol v zmysle § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. aj nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.826,61 eur od 5.4.2019 do zaplatenia.

7. V časti o zaplatenie úroku 6,69 % ročne z nezaplatenej istiny 14.960,36 eur od 5.4.2019 do zaplatenia súd prvej inštancie žalobu zamietol. Riadny úrok bol v zmluve dohodnutý medzi stranami sporu do konečnej splatnosti úveru. K splatnosti celej dlžnej sumy došlo ku dňu 4.4.2019. Súd prvej inštancie mal za to, že pokiaľ žalovaní neuhradili dlžnú sumu tak, ako sa zmluvne zaviazali, vzniká žalobcovi po splatnosti úveru už iba nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Od splatnosti úveru sú dlžníci v omeškani a musia platiť úroky z omeškania. Súd prvej inštancie zastával presvedčenie, že v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu medzi sporovými stranami.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa zásady úspechu podľa § 255 ods. 2 CSP.

9. V zákonnej lehote sa odvolal žalobca proti zamietavej časti tohto rozsudku (výrok II.).

10. Nesúhlasil so zamietnutím žaloby v časti o zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení. Žalobca považuje za neprípustné, aby sa vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v dôsledku porušenia povinnosti žalovaných dostal do horšej situácie a prišiel by tak o právo požadovať úroky za úver, ktoré predstavujú odplatu za užívanie istiny a mal by nárok len na úrok z omeškania. Priamo z ustanovení § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Na druhej strane, úrok z omeškania je sankciou za dlžníkovu omeškanie so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru. Žalobca upozorňuje, že je potrebné rozlišovať tieto dva inštitúty.

11. Žalobcovi sa ďalej zdá nelogické, prečo by dlžníci, ktorí prestali splácať úver riadne a včas, mali užívať peňažné prostriedky, ktoré dostali od veriteľa a ktoré nevrátili, bez toho, aby boli povinní platiť odplatu za ich poskytnutie. Súd prvej inštancie mu priznal úrok z omeškania, ale tento predstavuje sankciu pre žalovaných za porušenie svojej povinnosti. Žalobca nevidí dôvod na to, aby bol aj on sankcionovaný tým, že sa mu odoprie nárok na úrok za úver a pritom tento nárok mu vyplýva priamo z právnych predpisov. Nepriznanie úroku za úver spôsobuje značnú nerovnováhu medzi sporovými stranami spočívajúcu v tom, že žalovaní sú neprímerane zvýhodňovaní voči veriteľovi a majú právo užívať peňažné prostriedky od žalobcu bezodplatne. Rovnako sú žalovaní ako porušovatelia

povinnosti neprimerane zvýhodňovaní aj voči tým dlžníkom, ktorí si svoje povinnosti plnia riadne a včas. Súd prvej inštancie žalovaných zaviazal len na platenie 5 % p. a. úroku z omeškania, čím im znížil úrokovú sadzbu, nakoľko úroková sadzba pri úroku za úver bola dohodnutá 6,69 % p. a. To sa zdá žalobcovi absolútne neprijateľné.

12. Následne žalobca na podporu svojej argumentácie odkázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov vo veci úroku po zosplatnení.

13. Preto žalobca žiadal odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

14. V zákonnej lehote sa odvolala proti vyhovujúcej časti a náhrade trov konania (výrokom I. a III.) i žalovaná 1/ prostredníctvom svojho zástupcu.

15. Podľa žalovanej 1/ v napadnutom rozhodnutí nie je uvedené, z akého dôvodu súd prvej inštancie priznal nárok žalobcovi, iba formalistickým spôsobom uviedol zákonné ustanovenia o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, pritom z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, akým postupom úroky žalobcovi priznal, ak sa nezaoberal právnou otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ani namietanými neprijateľnými podmienkami. Odôvodnenie rozhodnutia prvej inštancie je z hľadiska posúdenia nároku nepreskúmateľné.

16. Žalovaná 1/ tvrdí, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal otázkou bezúročnosti úveru. Súdu prvej inštancie dala do pozornosti práve listinu „výpis z medziúveru“, kde žalobca uviedol 4 čerpania medziúveru v zmysle zmluvy o úvere. Avšak opomenul, že v samotnej zmluve v čl. III v bode 3.1. je účel úveru v súlade so zákonom č. 310/1992 Z.z. o stavebnom sporení. Za takýchto podmienok poskytol spotrebiteľský úver a požadoval zdokladovanie účelu na všetky finančné prostriedky poskytnuté na úver. Tieto finančné prostriedky na účet vyplatené neboli, pretože v nasledujúcom čl. IV. bode 4.2.1.2 je uvedený skutočný účel (refinancovanie iných úverov, čo je už nekalé konanie žalobcu a tiež obchádzanie zákona), na ktorý sa poskytovanie finančných prostriedkov žalobcom nevzťahuje. Preto žiadala, aby žalobca predložil aj zdokladovanie účelu poskytnutého úveru. Súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal.

17. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovanej 1/ ani nepreskúmal zmluvu s poukazom na neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré upozornila. Je nepochybné, že tak, ako neboli nastolené právne odpovede zo strany súdu prvej inštancie, ani ona nemala možnosť reagovať na svoju ďalšiu možnú procesnú obranu vo vzťahu k priznaniu úrokov zo zmluvy.

18. Povinnosťou súdu prvej inštancie podľa žalovanej 1/ je skúmať, či má k dispozícii všetky údaje, aby bolo možné posúdiť zmluvu o úvere, či spĺňa všetky zákonné náležitosti, či žalobca postupoval ku spotrebiteľovi s náležitou starostlivosťou k posúdeniu napríklad bonity, ale aj k obsahu samotnej zmluvy a informovanosti spotrebiteľov ešte pred samotným podpisom zmluvy. Neskúmal ani dôkazy zo strany žalobcu, či boli k zmluve pripojené Všeobecné podmienky úveru, Obchodné podmienky, cenníky a samozrejme formulár pre štandardné informácie k spotrebiteľskému úveru, ktoré majú informovať spotrebiteľa ešte pred uzatvorením zmluvy o všetkých základných podmienkach úveru. Dokonca žaloba obsahovala miesto výpisov z úverového účtu a sporiaceho účtu iba tabuľky úhrad, z ktorých vôbec nevyplývalo poskytnutie úveru žalobcom v takej výške, ako uvádza. Disponovala po podpise iba zmluvou o úvere. Nedokázala na takéto tabuľky ani reagovať, pretože nedisponovala všetkými výpismi s úverového, ako aj sporiaceho účtu. Ide o dôkaz, bez ktorého nemohol súd prvej inštancie posúdiť, z akého účtu boli finančné prostriedky presunuté, kam a v akej výške. Išlo o dôkaz, ktorý nepostačoval na posúdenie k namietaného refinancovania úveru a neposkytnutí takej sumy, aká je uvedená vo vytvorenej tabuľke žalobcom.

19. Ďalej žalovaná 1/ považovala za nesporné, že aj skúmanie bonity je dôležitým úkonom banky (dodávateľa), ktorý poskytuje spotrebiteľovi úver, z dôvodu, či bude schopný tento splácať. Žalovaná 1/ namietala, že je tu možná ďalšia procesná obrana, ktorá by preukázala nekalé konanie veriteľa pri uzatváraní zmluvy, pretože v tomto úverovom vzťahu žalobca jej bonitu neskúmal dostatočne, nakoľko, ako to vyplýva zo samotnej zmluvy, mala viacero úverov. Žiadny dôkaz o takomto konaní banky nebol súdu predložený.

20. Následne žalovaná 1/ akcentuje, že ide o spor spotrebiteľský a súd prvej inštancie mal podrobne vyhodnotiť, či je zmluva v poriadku pre absenciu povinných náležitostí v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Podstatnou náležitosťou spotrebiteľského úveru je údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nebol v zmluve vyjadrený. V zmluve podľa žalovanej 1/ absentuje viac obligatórnych náležitostí - nesprávna RPMN, adresa predávajúceho, kde si môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu.

21. Súdu prvej inštancie žalovaná 1/ ďalej vytýka, že prostredníctvom svojho zástupcu ospravedlnila neúčast' na pojednávaní dňa 21.5.2021 a žiadala, aby preskúmal spotrebiteľskú zmluvu ex offa a posúdil, či ňou uvedené podmienky sú podmienkami neprijateľnými. Uviedla, že zmluva, ktorú mala uzatvoriť so žalobcom, obsahuje neprijateľné podmienky, na základe ktorých prijal plnenie žalobca z nich (úroky na medziúver), poskytnutý úver nebol v takej výške a na ten účel, ako uviedol žalobca, čo môže dokázať výpisom z úverového účtu, ktorým ako jedným z mála disponuje.

22. Preto žalovaná 1/ žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. K podaným odvolaniam sa vzájomne sporové strany písomne nevyjadřili.

24. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti výroku I. zmeniť podľa § 388 CSP a v napadnutom výroku II. potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

25. Vzhľadom na to, že zo žalovaných podala odvolanie len žalovaná 1/ a spoludlžníctvo z úveru nezakladá ich nerozlučné spoločenstvo (§ 77 CSP), v ktorom by sa inak odvolanie žalovanej 1/ vzťahovalo i na žalovaného 2/, ostal rozsudok súdu prvej inštancie voči žalovanému 2/ nedotknutý podaným odvolaním. S výnimkou výroku o trovách, o ktorých nanovo komplexne rozhodol odvolací súd, ako bude uvedené ďalej. Žalovaný 2/ tak bude povinný splniť povinnosť podľa rozsudku súdu prvej inštancie, žalovaná 1/ podľa tohto zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu. V rozsahu priznanom týmto zmeňujúcim rozsudkom sa žalovaným uložené povinnosti kryjú a jedná sa o solidárny záväzok oboch žalovaných. Tí sú ho povinní splniť spoločne a nerozdielne (§ 511 OZ). V rozsahu podľa tohto rozsudku je tak žalobca oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek zo žalovaných a v rozsahu poskytnutého plnenia dlh voči žalobcovi zanikne obom žalovaným. Následné vzájomné vysporiadanie žalovaných je vecou len ich právneho vzťahu a nie je predmetom tohto sporu.

26. Odvolací súd sa najskôr venoval odvolaniu žalovanej 1/, nakoľko od jeho dôvodnosti by sa odvíjalo i hodnotenie odvolania žalobcu.

27. Žalovaná 1/ úvodom odvolania kritizovala súd prvej inštancie, že sa nezaoberal otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

28. S týmto názorom sa odvolací súd nestotožňuje, nakoľko nekorešponduje s obsahom napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (v bode 7.2.).

29. Žalovaná 1/ na svoju prvú námietku nadviazala i v ostatnej časti odvolania. Tvrdila, že úverová zmluva neobsahuje obligatórnu náležitosť podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úveru a iných poplatkov. Doplnila, že zmluva o úvere obsahuje nesprávnu RPMN a v zmluve absentuje adresa predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť. Dôvodila, že úver je pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy bezúročný a bez poplatkov.

30. Ani s týmto odvolacími námietkami sa odvolací súd nestotožňuje.

31. Súdna prax nebola pri aplikácii ustanovenia v § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch donedávna jednotná. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.2.2018, sp. zn. 3Cdo 146/2017, však prijalo záver, že uvedené ustanovenie je potrebné interpretovať

tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ ustanovenie zákona č. 129/2010 Z. z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky.

32. Údaj o nesprávnej hodnote RPMN žalovaná 1/ nijako nezdôvodňuje. Preto odvolací súd preskúmal túto námietku iba vo všeobecnej rovine, pričom dospel k záveru, že podľa vstupných údajov nutných k výpočtu RPMN je táto hodnota v zmluve vyjadrená správne.

33. Nemožno súhlasiť ani s presvedčením žalovanej 1/, že zmluva o úvere neobsahuje adresu predávajúceho, na ktorej možno uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Zákonodarcia diferencoval v zákone o spotrebiteľských úveroch podobné obligatórne náležitosti na adresu predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť a identifikačné údaje veriteľa. V prejednávanom prípade nebol žalovaným poskytnutý účelový úver na kúpu tovaru. V zmluvnom vzťahu, a to ani medzi veriteľom a treťou osobou, tak nefiguroval predávajúci. V zmluve o úvere potom nemohla byť uvedená nijaká adresa predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť (pričom veriteľ úver nepredáva, lež poskytuje). Adresa predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť by bola povinne vyžadovaná vtedy, ak by bol žalovaným poskytnutý účelový úver na kúpu tovaru (teda predávajúci by uzatvoril s veriteľom zmluvu o výhradnom poskytovaní úveru na kúpu svojho tovaru, pričom následne by veriteľ uzatvoril zmluvu o úvere s dlžníkom na kúpu konkrétneho tovaru od predávajúceho). Vtedy by žalovaní mohli tovar reklamovať, na čo by potrebovali poznať adresu predávajúceho. S týmto záverom je napokon v zhode aj dôvodová správa k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tá konštatuje, že adresu, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, je nutné uviesť iba v prípade účelového úveru na kúpu tovaru. Preto v tomto prípade nemusela byť v zmluve vyjadrená adresa predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť. Pre úplnosť je však potrebné upozorniť, že napriek tomu v zmluve bola výslovne (v čl. XI., bode 11.2.) uvedená adresa na reklamáciu alebo sťažnosť, avšak nie predávajúceho, ale veriteľa.

34. Žalovaná 1/, čo sa týka namietanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ďalej v odvolaní uviedla, že žalobca dostatočne neskúmal jej bonitu (pričom žalovaná 1/ v prípade tejto odvolacej námietky nevyvodzuje záver, ktorý by mal z tohto nedostatku plynúť, ergo či bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, alebo nemožnosť predčasne zosplatiť úver).

35. Odvolací súd sa s týmto názorom žalovanej 1/ nestotožňuje. Priamo zo zmluvy - z čl. IV., bodu 4.1. - plynie, že žalobca skúmal bonitu žalovaných, pričom v uvedenom zmluvnom dojednaní sa žalobca zaviazal dokonca neposkytnúť žalovaným úver pre akékoľvek okolnosti zhoršujúce vymáhateľnosť úverovej pohľadávky. Navyše odvolací súd túto námietku žalovanej 1/ považuje za účelovú, nakoľko ju prvýkrát uplatňuje až v odvolacom konaní (teda naliehavosť tejto námietky nepovažovala žalovaná 1/, napriek svojmu zastúpeniu v konaní, za právne významnú už pred súdom prvej inštancie, lež až za existencie rozhodnutia súdu prvej inštancie).

36. Žalovaná 1/ vo svojom odvolaní na viacerých miestach upozorňuje, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky.

37. Tieto námietky sú podľa odvolacieho súdu natoľko všeobecné, že odvolací súd k nim nemôže zaujať relevantné stanovisko. Žalovaná 1/ nekonkretizuje konkrétne neprijateľné zmluvné podmienky a aké následky by to pre uplatnený nárok žalobcu malo spôsobovať. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť záver, plne použiteľný i na tunajšie právne pomery, Najvyššieho správneho súdu ČR. Upozorňuje, že čím je námietka všeobecnejšia, tým všeobecnejšie k nej súd môže pristúpiť a posudzovať ju. Nie je možné, aby súd za odvolateľa špekulatívne domýšľal argumenty, konkretizoval všeobecné tvrdenia alebo vyberal zo spisu tie skutočnosti, ktoré odvolateľove tézy podporujú. Takým postupom by súd prestal byť nestranným a prevzal by na seba úlohu odvolateľovho advokáta (rozsudok NSS ČR zo dňa 24.2.2021, sp. zn. 10 As 2/2020, bod 20).

38. Napokon žalovaná 1/ vytýkala súdu prvej inštancie, že z tabuliek, ktoré predložil žalobca, nevyplývalo, že by žalobca poskytol úver vo výške, ktorú deklaroval.

39. Odvolací súd má za to, že ak žalovaná 1/ tvrdila opak (teda že jej žalobca neposkytol titulom úveru toľko, koľko deklaroval v zmluve), mala túto skutočnosť preukázať konkrétnymi dôkazmi. Ak tak neučinila, nakoľko z tejto skutočnosti odvodzovala pre seba priaznivejšie rozhodnutie, tak treba konštatovať, že dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia neunesla. Preto i táto odvolacia námietka žalovanej 1/ neobstojí.

40. Dôvodom pre čiastočné vyhovie odvolaniu žalovanej 1/ však bolo, že súd prvej inštancie nesprávne priznal žalobcovi úrok z omeškania aj z úroku, ako neprípustné priznanie príslušenstva z príslušenstva. Omeškanie s plnením úroku totiž nie je omeškanie s plnením vlastného dlhu, ale omeškanie s plnením príslušenstva (§ 121 ods. 3 OZ) a ust. § 517 ods. 2 OZ priznáva právo na úrok z omeškania iba pri omeškaní samotného dlhu a nie pri omeškaní s plnením príslušenstva. Uvedené závery vyplývajú aj z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 35Odo 101/2002 z 24.3.2004, ktoré je pre prakticky identickú právnu úpravu plne použiteľné, a na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje. Úrok z omeškania voči žalovanej 1/ preto žalobcovi patrí iba z priznanej istiny 866,25 eur, ako je uvedené v zmeňujúcom výroku tohto rozsudku. Samotná výška úroku z omeškania a počiatok omeškania boli súdom prvej inštancie určené správne a odvolací súd o týchto otázkach preto rozhodol rovnako. V prevyšujúcom nároku na úrok z omeškania voči žalovanej 1/ bolo potrebné napadnutý výrok I. zmeniť a žalobu v tejto časti voči žalovanej 1/ zamietnuť. Súčasne odvolací súd určil lehotu na splnenie uloženej povinnosti na 30 dní od právoplatnosti rozsudku, pretože rozsudok odvolacieho súdu nadobúda právoplatnosť hneď doručením a zákonná trojdňová lehota je potom na splnenie uloženej povinnosti presahujúcej 15.000 eur krátka.

41. Čo sa týka odvolania žalobcu, toto je založené na čiastočne správnych názoroch ohľadom nároku na úrok po zosplatnení. Záver súdu prvej inštancie, že po zosplatnení úveru veriteľovi úrok už nepatrí a patrí mu iba úrok a omeškania, nie je správny. Avšak úrok, ktorý bol žalobcovi priznaný napadnutým rozhodnutím, svojim rozsahom zahŕňa všetok úrok z úveru, na ktorý mal žalobca nárok.

42. Rozhodovacia činnosť súdov v otázke nároku úverového veriteľa na úrok z úveru v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bola dlhodobo nejednotná. K tejto otázke prijal Najvyšší súd SR záver až vo svojom rozhodnutí zo dňa 16.6.2020, sp. zn. 5 Cdo 42/2020. Konštatoval, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. K tomuto záveru sa dovolací súd priklonil aj vo svojej ďalšej rozhodovacej praxi.

43. S týmto záverom sa odvolací súd plne stotožňuje a je nutné ho aplikovať i na prejednávany prípad.

44. Súd prvej inštancie zistil (ods. 5.1 a nasl. napadnutého rozhodnutia), že v rámci poskytnutých produktov stavebného sporenia žalobca poskytol žalovaným „mediúver“ vo výške 20.000 eur s úrokovou sadzbou pre prvý rok vo výške 3,69 % p.a. a splátkou 61,50 eur mesačne a pre druhý až piaty rok vo výške 6,69 % p.a. a splátkou 111,50 eur mesačne. Počet mesačných splátok mediúveru bol v zmluve uvedený 104. Súčasne bolo na obdobie 104 mesiacov dohodnuté sporenie na účet stavebného sporenia vo výške 68,83 eur mesačne, po ktorom období malo dôjsť k tzv. prideleniu cieľovej sumy. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení malo podľa zmluvy dôjsť k zmene „mediúveru“ na stavebný úver vo výške cca 11.847,89 eur s úrokovou sadzbou vo výške 4,70 % p.a. a stavebný úver mal byť splatný v 76 mesačných splátkach po 180,33 eur. Pre porušenie platobnej disciplíny žalobca vyhlásil dňa 04.04.2019 úver za splatný v celom rozsahu.

45. Súčasne súd prvej inštancie z výpisu z mediúveru zistil, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t.j. k 4.4.2019 bol dlh na istine úveru 866,25 eur a dlh na úrokoch 14.960,36 eur (ods. 5.4 napadnutého rozhodnutia). Tieto skutkové zistenia zodpovedajú výpisu z mediúveru a žiadna zo strán sporu ich v odvolaní nespochybnila. Odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP) z nich preto vychádzal (§ 383 CSP).

46. Vyššie uvedený spôsob úverovania, poskytovaný typicky v rámci stavebného sporenia, sa teda vyznačoval rozdelením na dve fázy. V prvej fáze „mediúveru“ je splácaný len úrok z úveru a súčasne sa popri tom sporí na účte stavebného sporenia do okamihu tzv. pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Pridelenie cieľovej sumy nepredstavuje jej nasporenie, ale sporením dosiahnuté

splnenie stanovených podmienok. V druhej fáze, počnúc pridelením cieľovej sumy stavebného sporenia, sa zmení „mediúver“ na stavebný úver, pričom už sa spláca i istina úveru spolu s úrokom, a to so zmenenou úrokovou sadzbou i výškou splátky oproti „mediúveru“.

47. Okamih, kedy dôjde k zmene režimu z „mediúveru“ na úver, a teda aj k zmene úrokovej sadzby, je v súlade so zmluvou závislý aj od rozsahu a frekvencie vkladov dlžníka na účet stavebného sporenia, pretože nastáva tzv. pridelením cieľovej sumy. Okamih zmeny „mediúveru“ na úver preto nie je pevne daný a dĺžka obdobia režimu mediúveru môže byť rôzna. To všetko v súlade so zmluvou.

48. Dohodnutá možná variabilita obdobia poskytnutia mediúveru a jeho neznáma skutočná dĺžka poskytnutia však spôsobuje komplikáciu ustálenia záveru o tom, akú cenu peňazí by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil. V prípade pomalšieho sporenia na účet stavebného sporenia by to bolo viac, pretože fáza vyššie úročeného mediúveru by trvala dlhšie. V prípade rýchlejšieho sporenia by dlžník na úrokoch mediúveru zaplatil menej, pretože by mu cieľová suma bola pridelená skôr a fáza vyššie úročeného mediúveru by trvala kratšie. Obe situácie by pritom boli plne v súlade so zmluvou.

49. Záver Najvyššieho súdu SR, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí, je v prípade predčasnej splatnosti mediúveru stavebnej sporiteľne potrebné aplikovať tak, akoby dlžník súčasne so splácaním mediúveru riadne a pravidelne sporil na účet stavebného sporenia sumu predpokladanú v zmluve, dosiahol tzv. pridelenie cieľovej sumy a ďalej úver doplatil už ako stavebný úver v parametroch predpokladaných v zmluve. Tak bol totiž celý zmluvný vzťah primárne nastavený, stranám zmluvy v takýchto konkrétnych parametroch známy a akceptovaný.

50. V prjednávanom prípade zmluva predpokladala splácanie mediúveru 104 mesiacov, za ktoré obdobie by žalovaní uhradili na mediúver - teda len na úrok sumu 10.966 eur. (V prvom roku boli dohodnuté splátky vo výške 61,50 eur, ergo $61,50 \text{ eur} \times 12 \text{ mesiacov} = 738 \text{ eur}$, zvyšných 92 mesačných splátok bolo dohodnutých po 111,50 eur, ergo $111,50 \text{ eur} \times 92 \text{ mesiacov} = 10.258 \text{ eur}$; spolu $738 \text{ eur} + 10.258 = 10.966 \text{ eur}$).

51. Následne by sa zmenil „mediúver“ na stavebný úver, ktorý v zmysle zmluvy bol vo výške 11.847,89 eur a ktorý mali dlžníci splácať 76 mesiacov po 180,33 eur a pri dojednanej úrokovej sadzbe vo výške 4,70 % ročne. Na stavebný úver tak mali žalovaní zaplatiť 13.705,08 eur ($76 \times 180,33 = 13.705,08$). Pri dojednanej úrokovej sadzbe mali žalovaní na úrokoch na stavebný úver zaplatiť sumu 1.857,19 eur ($13.705,08 - 11.847,89 = 1.857,19$).

52. Vzhľadom na uvedené mali žalovaní pri riadnom predpokladanom plnení úverovej zmluvy uhradiť žalobcovi na úrokoch z úveru celkovo sumu 12.823,19 eur (teda súčet súm na úrokoch z oboch fáz úveru; $10.966 + 1.857,19 = 12.823,19$). Iba toľko by preto malo žalobcovi patriť titulom úroku, pretože toľko by na úroku zaplatili žalovaní ako cenu poskytnutých peňazí pri riadnom plnení svojich povinností ako ich predpokladala úverová zmluva. Teda to, čo sa má veriteľovi na úroku dostať v prípade zosplatnenia úveru v zmysle citovaného rozhodnutia NS SR. Pokiaľ však súd prvej inštancie zistil, že dlh na úroku bol ku dňu zosplatnenia úveru vo výške 14.960,36 eur a žiaden z odvolateľov toto skutkové zistenie nenapáda, neostávalo odvolaciemu súdu iné, než z takto zistenej a nerozporovanej výšky dlhu na úrokoch vychádzať.

53. Priznaním úroku vo výške 14.960,36 eur bol žalobcovi v celom rozsahu priznaný úrok z úveru, ktorý sa mu mal dostať aj v prípade zosplatnenia úveru (12.823,19 eur), a preto bol výrok II. napadnutého rozhodnutia o zamietnutí zvyšku žaloby ako výrok sám o sebe vecne správny. To postačovalo na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

54. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia rozhodol odvolací súd nanovo o náhrade trov konania (§ 396 ods. 2 CSP). Žalobca ostal aj po rozhodnutí odvolacieho súdu plne úspešný ohľadom základu sporu 15.826,61 eur. Nebol však úspešný so svojim odvolaním. So svojim odvolaním však čo do základu, nebola úspešná ani žalovaná 1/. Zohľadňujúc uvedené miery úspechu/neúspechu strán sporu (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), rozhodol odvolací súd nanovo o trovách konania tak, že nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie priznal v plnom rozsahu žalobcovi a v odvolacom konaní nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania žiadnej zo strán sporu. Žalobca

a žalovaná neboli so svojimi odvolaniami úspešní (žalovaná 1/ iba do časti príslušenstva, nie však čo do základu sporu) a žalovanému 2/, ktorý bol síce v odvolacom konaní voči žalobcovi úspešný, žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

55. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

56. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).